भद्रपुर नगरपालिका

स्थानीय राजपत्र

प्रदेश नं. १ झापा नेपाल

भद्रपुर नगरपालिका, नगरकार्यपालिकाको कार्यालयद्धारा प्रकाशित

खण्ड ३ भद्रपुर, माघ २० गते, २०७६ साल, संख्या ८

भाग २

भद्रपुर नगरपालिका

नगरकार्यपालिकाको कार्यालयको सूचना

भद्रपुर नगरपालिकाबाट जारी भएको देहाय बमोजिमको निर्देशिका सर्वसाधारणका लागि प्रकाशन गरिएको छ ।

भद्रपुर नगरपालिकाको

बालक्लब तथा बाल संजाल संचालन निर्देशिका २०७६

स्वीकृत मिति: २०७६/०९/२४
प्रमाणीकरण मिति : २०७६/१०/२०

प्रस्तावना :

राष्ट्र निर्माणको लागि बालबालिकाहरुको भूमिका महत्वपूर्ण हुने भएकोले उनीहरुको शारीरिक, सामाजिक, संवेगात्मक र बौद्धिक विकास गर्दै बालबालिकाहरुको हकहित एवं बाल अधिकारको विषयमा जनचेतना जगाई भद्रपुर नगरमा सामाजिक, सांस्कृतिक, शैक्षिक एवं अन्य सम्बद्ध क्षेत्रमा समेत बाल सहभागिता जुटाउन र बाल विकासका साथै बाल संरक्षणको पहल गर्न वाञ्छनीय भएकाले भद्रपुर नगरपालिकाबाट यो निर्देशिका बनाई लागु गरिएको छ ।

परिच्छेद १ : प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :

(१) यस निर्देशिकाको नाम "भद्रपुर नगरपालिकाको बालक्लव तथा बाल सञ्जाल संचालन निर्देशिका, २०७६" रहेको छ ।

(२) यो निर्देशिका नगरपालिकाबाट स्वीकृत भएको मिति देखि लागु हुनेछ ।

२. परिभाषा : विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस निर्देशिकामा

(क) "क्लव" भन्नाले यस निर्देशिकाको दफा ३ बमोजिम गठन भई वडा कार्यालयमा सूचीकृत भएको बाल क्लवलाई जनाउँछ ।

(ख) "बाल सञ्जाल" भन्नाले दफा ६ बमोजिम गठन भई नगर कार्यपालिका कार्यालयमा सूचीकृत भएको बालसञ्जाललाई जनाउँछ ।

(ग) "नगरपालिका" भन्नाले भद्रपुर नगरपालिका सम्झनुपर्छ ।

(घ) "नगर प्रमुख" भन्नाले भद्रपुर नगरपालिकाको प्रमुख सम्झनुपर्छ ।

(ङ) "नगर उप प्रमुख" भन्नाले भद्रपुर नगरपालिकाको उप प्रमुख सम्झनुपर्छ ।

(च) "प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत" भन्नाले भद्रपुर नगरपालिकाको प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत सम्झनुपर्छ ।

(छ) "तोकिएको" भन्नाले भद्रपुर नगरपालिकाको कार्यपालिका वा नगर सभाबाट तोकिएको सम्झनुपर्छ ।

परिच्छेद २ : बाल क्लब सम्बन्धी

३. बालक्लवको गठन :

(१) नगरपालिका क्षेत्रका विद्यालय तथा टोल/समुदायस्तरमा बालक्लव गठन गरिनेछ ।

(२)सम्बन्धित विद्यालय वा टोल/समुदायस्तरमा बालबालिकाको भेलाले अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, सचिव, सहसचिव र कोषध्यक्ष १/१ जना तथा ४ देखि ६ जना सम्म सदस्य रहने गरि बालक्लवको कार्य समिति गठन गर्नेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिमको कार्य समितिको सदस्य हुन देहायको योग्यता पुगेको हुनुपर्नेछ ।

क) सम्बन्धित विद्यालयमा अध्ययन गरिरहेको वा सम्बन्धित टोल समुदायमा बसोवास गरेको ।

ख) उमेर १८ वर्ष ननाघेको ।

ग) कक्षा ५ वा सो भन्दा माथिको कक्षामा अध्ययन गरिरहेको ।

(४) उपदफा (३) बमोजिम गठन भएको बालक्लवको कार्यसमितिले अनुसूची १ बमोजिमको ढाँचामा सम्बन्धित वडा समितिको कार्यालयमा सूचीकृत/ आवद्धताको लागि निवेदन दिनुपर्नेछ ।

(५) वडा समितिको कार्यालयले आफ्नो वडा भित्र गठन भएका बाल क्लवहरुबाट उपदफा (४) बमोजिम निवेदन प्राप्त भएमा अनुसूची २ बमोजिमको सुचिकृत आबद्धता दर्ता गरी अनुसूची ३ बकोजिम को प्रमाण - पत्र दिनुपर्नेछ ।

(६)बालक्लवले एक जना संरक्षक र बढीमा ५ जना सम्म रहेको सल्लाहाकार समितिको गठन गर्नेछ ।

४. बालक्लवको काम कर्तव्य र अधिकार :
(क) बाल अधिकार सम्बन्धी राष्ट्रिय एवं अन्तर्राष्ट्रिय कानूनको बारेमा सचेतना गराउनु ।
(ख) बाल समूहको विस्तार र संगठनात्मक क्षमता अभिबृद्धि गर्ने ।
(ग) धर्म, वर्ण, लिङ्ग, जातजाति वा अन्य कुनै आधारमा बालबालिकाहरुलाई विना भेदभाव समान अवसर प्रदान गर्ने बारे जनचेतना जगाउने ।
(घ) बालबालिकाहरु माथि हुने घरायसी हिंसा, बाल यौन शोषण, बाल दुर्व्यवहार, बालश्रम, बाल बेचविखन, बाल विवाह जस्ता सामाजिक विकृतिका विरुद्ध स्थानीय रुपमा सचेतना जगाई सो को कानूनी उपचारको लागि ।
(ङ) बाल अधिकार सम्वन्धि बिबिध कार्यक्रमहरु संचालन गर्नु ।
(च) बाल विकास सम्बन्धी विविध कार्यक्रमहरु संचालन गर्नु ।
(छ) पूर्व बालविकास सम्बन्धी कार्यक्रमहरुमा सहभागी गराउनु ।
(ज) बालबालिका सम्बन्धी हरेक गतिविधिमा सहभागिता गराउनु ।
(झ) वातावरण स्वास्थ्य सम्बन्धी कार्यक्रमलाई बाल गतिविधिमा समावेश गराउनु ।
(ञ) आफ्नो समूह भित्रका बालबालिका सम्बन्धी विविध आधारमा तथ्याङ्क संकलन गर्नु ।
(ट) बालबालिकाहरुको समस्या पहिचान गरी सो समस्या सम्बन्धित निकायमा पुऱ्याउन र समाधान गर्ने प्रयत्न गर्नु ।
(ठ) जन्मदर्ता, बाल शिक्षा, बालिका शिक्षा, बालबृद्धि (तौल) सरसफाई, खोप पोषण, बालस्याहार, आयोडिनको महत्व जस्ता मातृ एवं बाल स्वास्थ्यको विषयमा सन्देश वाहकको रुपमा कार्य गर्ने ।
(ड) बालबालिकाहरुसँग सम्वन्धित रोग झाडा पखाला, निमोनिया तथा खुल्ला दिशा पिसाव मुक्त क्षेत्र वनाउने लगायतका विषयमा समाजमा जानकारी एवं सो को निराकरणको लागि चेतना जगाउनु ।
(ढ) नगरपालिका तथा वडा समितिको कार्यालयबाट आमन्त्रण गरिएको वखत उपस्थित भै दिइएको जिम्मेवारी वहन गर्ने ।
(ण) पिछडिएका, जोखिममा परेका, विपन्न, द्वन्द एवं दैवी प्रकोपबाट पिडित बालबालिकाहरुको पुर्नस्थापनाको लागि पहल गर्नु ।
(त) अन्य बाल समूहहरु वा निकायसँग समेत समन्वय गरी एकिकृत रुपमा काम गर्ने ।
(थ) बालबालिकाको पूर्ण विकासका लागि अन्य विविध रचनात्मक कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने ।
(द) एच.आई.भि. एड्सका सम्वन्धमा जनचेतना जागृत गराउने ।
(ध) बाल विवाह, वहुविवाह, अनमेल विवाह, जातिय भेदभाव एवं दाइजो प्रथा लगायत सामाजिक विकृतिको विरुद्ध जनचेतना जगाउने ।
(न) बालबालिकाहरुलाई विविध प्रतिस्पर्धात्मक गतिविधिमा विना भेदभाव बालबालिकालाई सरिक गराउन पहल गर्ने ।

५. बाल क्लवको बैठक सम्बन्धी व्यवस्था :
(१) बालक्लवको बैठकको अध्यक्षता कार्यसमितिको अध्यक्षले गर्नेछ ।
(२) कुल पदाधिकारी संख्याको पचास प्रतिशत भन्दा वढी सदस्य उपस्थित भएमा गणपूरक संख्या पुगेको मानिनेछ ।
(३) बैठक महिनामा १ पटक अनिवार्य वस्नुपर्नेछ । आवश्यक परेमा अध्यक्षले सचिवसँग परामर्श गरी बैठक बोलाउन सक्नेछ ।
(४) बैठकमा भएका छलफल र निर्णय छुट्टै निर्णय पुस्तिका खडा गरी अध्यक्षले प्रमाणित गरी अभिलेख राख्नुपर्नेछ ।
(५) बैठक सम्बन्धी अन्य व्यवस्था बाल क्लव आफैंले निर्धारण गर्नेछ ।

परिच्छेद ३ : बाल सञ्जाल सम्बन्धी

६. वडा बाल सञ्जाल सम्बन्धि व्यवस्था :

(१) वडाभित्र क्रियाशील रहेका विद्यालय र समुदायस्तरका बालक्लवका प्रतिनिधि रहेको छुट्टै वडास्तरीय बाल सञ्जाल गठन गरिनेछ ।

(२) वडास्तरीय बाल सञ्जालमा अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, सचिव, सहसचिव र कोषाध्यक्ष १/१ जना र ६ देखि १० जनासम्म सदस्य रहनेछन ।

(३) वडास्तरीय बालसञ्जालको संरक्षक वडा अध्यक्ष हुनेछ ।

(४) आमन्त्रित गरिएको वखत बाल सञ्जालको बैठकमा उपस्थित हुनु वडाका जनप्रतिनिधिहरुो कर्तव्य हुनेछ ।

(५) वडा बाल सञ्जालको कामकारवाही संचालन तथा बैठक व्यवस्थापन गर्नको लागि आवश्यक पर्ने फर्निचर, मसलन्द लगायतको व्यवस्था सम्बन्धित वडा कार्यालयबाट मिलाईदिनु पर्नेछ ।

(६) वडा बालसञ्जालको बैठक सम्बन्धी व्यवस्था यस कार्यविधिको दफा (५)मा उल्लेखित बालक्लवको बैठक सम्बन्धी व्यवस्था बमोजिम नै हुनेछ ।

(७) वडास्तरीय बाल सञ्जालको काम, कर्तव्य र अधिकार यस कार्यविधिका दफा ४ मा उल्लेखित बालक्लवको काम कर्तव्य र अधिकार बमोजिम नै हुनेछ । यस बाहेक बालसञ्जालले देहायका थप कार्यहरु समेत सम्पादन गर्नुपर्नेछ ।

क) वडा भित्र रहेका बालक्लवहरु वीच सम्पर्क समन्वय र अनुगमन गर्ने ।

ख) सम्पर्क र अनुगमनका क्रममा देखिएका मस्याहरु बैठकमा छलफल गरी वडाका जनप्रतिनिधि समेतको समन्वयमा समाधान गर्ने प्रयत्न गर्ने ।

ग) वडास्तरमा संचालन हुने बालबालिका सम्बन्धि र अन्य कार्यक्रमहरुमा सक्रियतापूर्वक सहभागी हुने ।

घ) नगरस्तरीय बाल सञ्जाल सँग निकट सम्पर्कमा रहने र नगर बालसञ्जालको निर्देशन बमोजिमका कार्यहरु सम्पादन गर्ने ।

ङ) विद्यालय र समुदायस्तरमा बालक्लवहरुको गठन र संचालन गर्न आवश्यक सहजीकरण र सहयोग गर्ने ।

च) वडा बाल सञ्जालको नगरपालिकामा सूचीकृत/ आबद्धता दर्ताको लागि आवश्यक कागजात सहित निवेदन दिई प्रमाण पत्र लिने ।

७. नगर बाल सञ्जालको गठन :

१) वडा बालसञ्जालका प्रतिनिधि समेत संलग्न हुने गरी एक नगर बाल सञ्जाल गठन गरिनेछ ।

२) नगर बाल संजालमा अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, सचिव, सहसचिव र कोषाध्यक्ष १/१ जना र १० जना सदस्य रहनेछन ।

३) नगर बाल सञ्जालको गठन समावेशी आधारमा गरिनेछ ।

४) नगर बालसञ्जालको संरक्षकत्व नगर प्रमुखमा निहीत रहने छ । बाल सञ्जालले बढीमा ७ जना रहने गरी सल्लाहकार समिति गठन गर्न सक्नेछ ।

५) नगरपालिकाका प्रमुख, उपप्रमुख वा कार्यपालिका सदस्यलाई नगर बाल सञ्जालले बैठकमा आमन्त्रण गर्न सक्नेछ ।

६) नगर बाल सञ्जालको कार्यालय संचालन तथा बैठक व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यको लागि आवश्यक पर्ने फर्निचर तथा मसलन्द सामान र यातायात खर्चको व्यवस्था नगरपालिकाले मिलाउनु पर्नेछ ।

परिच्छेद ४ : विविध

८. बाल क्लब र बाल सञ्जालको कार्यकाल

(१) विद्यालय वा समुदाय स्तरमा गठन भएका बालक्लब र वडा तथा नगरस्तरमा गठन भएका वाल सञ्जालको कार्यकाल गठन भएका मितिले दुई वर्षको हुनेछ।

(२) कार्यकाल समाप्त भएको १५ दिन भित्र वालवालिकाको भेलाले बालक्लब गठन गरी यस कार्यविधिको दफा ३ बमोजिमको प्रक्रिया पूरा गरी वडा कार्यालयमा सूचिकृत/आवद्धताको लागि निवेदन दिनुपर्नेछ।

९. भङ्ग गर्न सकिने

(१) विद्यालय वा समुदाय स्तरमा गठन भएका बालक्लब र वडा वालसञ्जाल लगातार तीन महिना बैठक बस्न नसकेमा आफ्नो काम कर्तव्य प्रति उदासीन र निष्कृय रहेमा वा अनुशासनहीन कार्य बारम्बार गरेमा वडा समितिले भङ्ग गर्न सक्नेछ।

१०. विधान बनाउन सकिने

(१) यस कार्यविधि बमोजिम गठन हुने बाल क्लबले आफ्नो काम कारवाही व्यवस्थित र नियमित गर्न विधान बनाई लागु गर्न सक्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम विधान बनाएको अवस्थामा त्यस्तो विधान सम्बन्धित वडा कार्यालयमा पेश गर्रा स्वीकृत गराउनु पर्नेछ।

११. साधारण सभा सम्बन्धी व्यवस्था

(१) कार्यविधिको दफा ३ बमोजिम गठन भएका वालक्लबले वर्षको एक पटक विद्यालय वा समुदायका बालबालिकाको भेला वोलाई साधारण सभा गर्नुपर्नेछ।

(२) वाल क्लबलको अध्यक्षले साधारण सभाको अध्यक्षता गर्नेछ।

(३) वाल क्लबको आम्दानी र खर्चको हिसाब किताब साधारण सभामा पेश गरी अनुमोदन गराउनु पर्नेछ।

(४) साधारणसभाको निर्णय पुस्तिका बालक्लबले सुरक्षित राख्नु पर्नेछ।

१२. यसै कार्यविधि बमोजिम गठन भएको मानिने

(१) हाल क्रियाशिल रहेका वडा वा समुदाय स्तरका बालक्लब, वडा स्तरीय वाल सञ्जाल र नगर स्तरीय वाल सञ्जाल यसै कार्य विधि बमोजिम गठन भएको मानिनेछ।

१३. सम्पर्क समन्वय गर्ने निकाय

(१) वाल क्लब, बाल सञ्जाल सम्बन्धी कार्यमा आवश्यक सहयोग र सहजीकरण गर्ने कार्य सम्बन्धी वडा कार्यालय र नगरपालिका तहमा सामाजिक विकास शाखाबाट गरिनेछ।

अनुसुची -१

निवेदन पत्र

मितिः

श्री वडा अध्यक्ष ज्यू,
वडा नं.......................
भद्रपुर नगरपालिका ।

विषय : बाल क्लव सूचिकृत/आबद्धता गरी पाऊँ ।

महोदय,

हामीले बालबालिका सम्बन्धी ऐन, २०७५ को दफा १० को उपदफा (१) बमोजिम ....नामको बालक्लव गठन गरेकाले भद्रपुर नगरपालिकाको नियम बमोजिम बाल क्लव सुचिकृत/आबद्धता गर्नको लागि देहायको विवरण खुलाई निवेदन गर्दछौं ।

बालक्लवको विवरण

बालक्लवको नाम :
ठेगाना :
बालक्लवमा सदस्य संख्या जम्मा : बालक : बालिका :
गठन मिति :
संरक्षकको नाम :
अध्यक्षको नाम :
सम्पर्क नं.:

संलग्न कागजातहरु :

१) बालक्लवको विधान १ प्रति
२) बाल भेलाले बालक्लव गठन गर्ने निर्णय गरेको प्रतिलिपी
३) विद्यालयको हकमा विद्यालयको सिफारिस र समुदायको भए टोल विकास संस्थाको सिफारिस
४) बालक्लवको कार्यसमितिमा रहेका बालबालिकाहरुको जन्मदर्ताको प्रतिलिपी

भवदीय :
नाम :
पद :
सम्पर्क नं. :

अनुसुची -२

भद्रपुर नगरपालिका

. नं. वडा कार्यालय

भद्रपुर, झापा

प्रदेश नं.१

बालक्लव सुचिकृत/आवद्धता गर्ने दर्ता किताब

क्र. सं.	बालक्लवको नाम	ठेगाना	बालक्लवमा सदस्य संख्या		संरक्षकको नाम	स्थापना मिति	सुचिकृत नं. र मिति	अध्यक्षको नाम र सम्पर्क नं.	प्रमाणित गर्ने
			बालक	बालिका					

अनुसुची -३

“पूर्वी क्षेत्रको व्यापारिक द्वार, शान्ति र समृद्धि सहितको भद्रपुर नगर”

भद्रपुर नगरपालिका

.....नं.वडा समितिको कार्यालय
झापा जिल्ला
प्रदेश नं. १
नेपाल ।

बालक्लव आवद्धता प्रमाण-पत्र

आवद्धता नं.........

मिति :

श्री...................................... .... बालक्लव

झापा जिल्ला भद्रपुर नगरपालिका वडा नं............को ....विद्यालय/समुदायमा गठन भएको ....बालक्लवलाई यस वडामा सुचीकृत गरी आवद्धताको प्रमाण - पत्र प्रदान गरिएको छ ।
बालअधिकार संरक्षण र सम्वर्द्धन कार्यमा नेपालको संविधान, बालअधिकार सम्वन्धी अन्तरराष्ट्रिय महासन्धि, १९८९ तथा बालबालिका सम्वन्धी सबै कानुनहरुको अधिनमा रही बालअधिकार संरक्षण तथा नगरपालिकाको बालमैत्री अभियानमा यहाँहरुको सकृय भूमिकाको अपेक्षा गर्दछौ ।

प्रमाणित गर्ने
दस्तखत :
नाम :

आज्ञाले

तुलसी बहादुर श्रेष्ठ
प्रमुख प्रसाशकिय अधिकृत